

Pars Weekly

گزارش هفتگی شرکت رتبه‌بندی اعتباری پارس کیان

شماره ۳۰ | شنبه ۱۸ اسفند ۱۴۰۳

فهرست

- ۱ داستان هفته
- ۲ جهان در هفته آینده
- ۳ اقتصاد دنیا
- ۵ اقتصادهای منطقه
- ۶ اقتصاد ایران
- ۸ انرژی
- ۹ کامودیتی‌ها
- ۱۰ تکنولوژی
- ۱۱ شاخص ESG & CG

سلب مسئولیت

این گزارش به هیچ عنوان مبنای کاملی جهت خرید و فروش هرگونه دارایی نمی‌باشد. کلیه حقوق این گزارش، متعلق به شرکت رتبه‌بندی اعتباری پارس کیان بوده و هرگونه کپی‌برداری و بازتولید آن پیگرد قانونی دارد.

منطق نئواستعماری رتبه‌بندی اعتباری جهانی

نفوذ غول‌های رتبه‌بندی اعتباری، یعنی مودیز، استاندارد اند پورز و فیچ در آفریقا ریشه‌ای عمیق در میراث استعماری دارد. سوگیری‌های سیستماتیک و پیامدهای اقتصادی مخرب این مؤسسات، اصلاحات رهبری‌شده توسط آفریقا را برای بازیابی حاکمیت مالی ضروری ساخته است.

در اوایل سال ۲۰۲۳، نیجریه درگیر یک بحران اقتصادی شد، زیرا مودیز رتبه اعتباری این کشور را از B۳ به CAA۱ کاهش داد. این تصمیم بازارهای مالی را متزلزل کرد و موجی از عواقب اقتصادی را به دنبال داشت. سرمایه‌گذاران از بازار خارج شدند، ارزش اوراق قرضه دولتی نیجریه سقوط کرد و هزینه‌های استقراض افزایش یافت. برای کشوری که درگیر تورم بالا، زیرساخت‌های ناکافی و بدهی رو به رشد است، این تنزل رتبه تنها یک عدد نبود، بلکه یادآور تلخی از تأثیر ارزیابی‌های خارجی بر سرنوشت اقتصادی یک کشور بود.

در حالی که بسیاری از کشورهای آفریقایی در تلاش برای بهبود وضعیت اقتصادی خود پس از بحران کووید-۱۹ هستند، دسترسی به منابع مالی ارزان حیاتی شده است. با توجه به اینکه سرمایه‌گذاران بین‌المللی به شدت به رتبه‌بندی‌های اعتباری برای ارزیابی ریسک متکی هستند، تنزل رتبه می‌تواند توانایی کشورها را در جذب سرمایه‌گذاری و تأمین مالی پروژه‌های توسعه‌ای به شدت محدود کند. در نیجریه، کاهش رتبه نه تنها هزینه‌های استقراض را افزایش داد، بلکه تلاش‌های دولت برای سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و برنامه‌های اجتماعی را تهدید کرد. افزایش هزینه‌های بازپرداخت بدهی باعث شد که منابع مالی از پروژه‌های توسعه‌ای منحرف شده و به بازپرداخت بدهی اختصاص یابد، که این امر روند بهبود اقتصادی را مختل کرد. این تجربه نیجریه مشابه بحران‌های اخیر در غنا (فوریه ۲۰۲۲) و مصر (اکتبر ۲۰۲۳) است، که در آن کاهش رتبه‌بندی‌های اعتباری به مشکلات اقتصادی دامن زد. این روند نشان‌دهنده سوگیری سیستماتیک در نظام مالی جهانی است. کشورهای آفریقایی که اغلب تحت تأثیر میراث استعماری و نئواستعماری هستند، بر اساس معیارهای سختگیرانه‌ای ارزیابی می‌شوند که شرایط اقتصادی منحصر به فرد آن‌ها را در نظر نمی‌گیرد، و در نتیجه منجر به ارزیابی‌های نادرست و تداوم وابستگی مالی می‌شود.

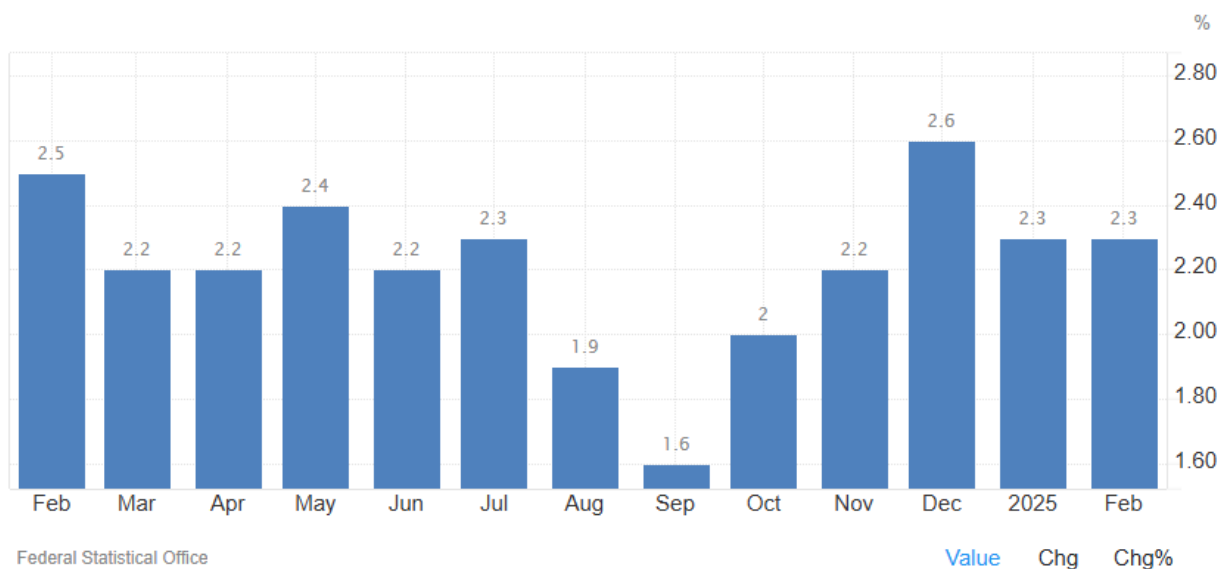
در سراسر آفریقا، درخواست‌های زیادی برای اصلاح نظام رتبه‌بندی به گوش می‌رسد. ذینفعان خواستار تغییراتی هستند که ارزیابی‌های دقیق‌تر و عادلانه‌تری را ارائه دهد که منعکس‌کننده شرایط محلی باشد. اقتصاددان سرشناس، دامبیزا مویو، در کتاب خود Dead Aid استدلال می‌کند که مدل فعلی کمک‌های خارجی نه تنها در کاهش فقر شکست خورده، بلکه به‌طور فعال مانع پیشرفت آفریقا شده است و چرخه وابستگی و فساد را تقویت کرده است. این واقعیت بر نیاز به تغییرات ساختاری در نحوه ارائه کمک‌های مالی به کشورهای آفریقایی تأکید دارد.

جهان در هفته آینده (از ۱۰ تا ۱۶ مارس)

در هفته آینده شاهد وقایع و نشر داده‌ها و شاخص‌های اقتصادی مهمی در سطح دنیا خواهیم بود که مهم‌ترین آنها به شرح جدول زیر هستند.

کشور	خبر	تاریخ
آلمان	Balance of Trade JAN	۱۰ مارس
آمریکا	Inflation Rate MoM FEB	۱۲ مارس
آمریکا	Inflation Rate YoY FEB	۱۲ مارس
کانادا	BoC Interest Rate Decision	۱۲ مارس
انگلیس	GDP MoM JAN	۱۴ مارس
آلمان	Inflation Rate YoY Final FEB	۱۴ مارس
ایتالیا	Balance of Trade JAN	۱۴ مارس

بر اساس برآورد اولیه، نرخ تورم مصرف‌کننده در آلمان در فوریه ۲۰۲۵ بدون تغییر نسبت به ماه قبل در سطح ۲.۳٪ باقی ماند و مطابق با انتظارات بازار بود. کاهش تورم خدمات (۳.۸٪ در مقابل ۴.۰٪ در ژانویه) و کاهش بیشتر هزینه‌های انرژی (-۱.۸٪ در مقابل -۱.۶٪) با افزایش قابل توجه تورم مواد غذایی (۲.۴٪ در مقابل ۰.۸٪) جبران شد. تورم هسته‌ای که اقلام ناپایدار مانند غذا و انرژی را شامل نمی‌شود، به ۲.۶٪ کاهش یافت که کمترین میزان از ژوئن ۲۰۲۱ تاکنون است. از نظر ماهانه، قیمت‌های مصرف‌کننده در فوریه ۰.۴٪ افزایش یافتند، در حالی که در ژانویه ۰.۲٪ کاهش یافته بودند.

اقتصاد دنیا

آمریکا

- نخست‌وزیر کانادا، جاستین ترودو، اعلام کرد که در صورت اعمال تعرفه‌ها از سوی آمریکا، کانادا «واکنشی فوری و بسیار قوی» نشان خواهد داد. در همین حال، مکزیک پیشنهاد کرده است که برای جلوگیری از تعرفه ۲۵٪ آمریکا، تعرفه‌های مشابهی بر کالاهای چینی اعمال کند. وزیر خزانه‌داری آمریکا، اسکات بسنت، از کانادا خواست که تعرفه‌های مشابهی بر مکزیک اعمال کند و گفت: «یکی از پیشنهادهای جالبی که دولت مکزیک ارائه داده، همسان‌سازی تعرفه‌های آمریکا بر کالاهای چینی است. فکر می‌کنم اگر کانادایی‌ها نیز این کار را انجام دهند، حرکت خوبی خواهد بود تا بتوانیم در برابر سیل واردات چینی، یک «دژ مستحکم آمریکای شمالی» داشته باشیم». وزیر امور خارجه کانادا، ملانی جولی، اظهار داشت: «ما آماده گفت‌وگو درباره مسائل تجاری با آمریکا هستیم، از جمله موضوعات مرتبط با چین». او همچنین اشاره کرد که وزیر دارایی کانادا، دومینیک لبلانک، در این خصوص با اسکات بسنت مذاکره خواهد کرد.

- روزنامه وال استریت ژورنال گزارش داد که آمریکا در سال ۲۰۲۴ رکورد جدیدی از کسری تجاری را ثبت کرده است، به طوری که ۱.۲ تریلیون دلار بیشتر از صادرات خود، کالا وارد کرده است. طبق داده‌های اداره آمار آمریکا، این کشور با بیش از ۱۰۰ کشور جهان کسری تجاری دارد. کسری تجاری آمریکا با ویتنام و هند افزایش یافته است، زیرا زنجیره‌های تأمین آمریکا به دنبال جایگزین‌هایی برای محصولات چینی هستند. چین همچنان بزرگ‌ترین مازاد تجاری کالا را با آمریکا دارد که در سال ۲۰۲۴ به ۲۹۵ میلیارد دلار رسید، هرچند که این میزان در سال ۲۰۱۸ برابر با ۴۱۸ میلیارد دلار بود. مکزیک دومین مازاد تجاری را با آمریکا دارد که به ۱۷۲ میلیارد دلار رسیده است. ویتنام نیز دومین مازاد تجاری بزرگ را در میان کشورهای آسیایی با آمریکا دارد که به ۱۲۳.۵ میلیارد دلار رسیده است. مجموع مازاد تجاری پنج شریک بزرگ آسیایی آمریکا (چین، ژاپن، کره جنوبی، تایوان و ویتنام) به ۶۲۰ میلیارد دلار می‌رسد. هدف رئیس‌جمهور ترامپ از کاهش کسری تجاری آمریکا، افزایش صادرات کالاهای آمریکایی به سایر کشورها و تقویت تولید داخلی است.

- رویترز گزارش داد که درخواست‌های هفتگی برای دریافت بیمه بیکاری در آمریکا در هفته گذشته با بیشترین افزایش طی پنج ماه اخیر، ۲۲ هزار مورد بیشتر شده و به ۲۴۲ هزار درخواست رسیده است. با این حال، تعداد درخواست‌های مداوم برای بیمه بیکاری ۵ هزار مورد کاهش یافته و به ۱.۸۶۲ میلیون نفر رسیده است. به نظر می‌رسد شرایط سخت زمستانی عامل اصلی افزایش بیشتر از حد انتظار در درخواست‌های اولیه بیمه بیکاری باشد. اخراج کارمندان دولت فدرال آمریکا تأثیر قابل توجهی بر داده‌های درخواست‌های اولیه نداشته، اما ممکن است در هفته‌های آینده با افزایش سرعت تعدیل نیرو، تغییر کند. این گزارش همچنین نشان داد که تولید ناخالص داخلی آمریکا در سه‌ماهه چهارم ۲۰۲۴ نسبت به سال قبل ۲.۳٪ رشد داشته است.

- سفارش‌های کالاهای سرمایه‌ای اصلی در ماه ژانویه ۰.۸٪ نسبت به ماه قبل افزایش یافت، درحالی‌که این افزایش در دسامبر ۰.۲٪ بود. این شاخص به‌عنوان معیاری برای برنامه‌های سرمایه‌گذاری کسب‌وکارها مورد توجه قرار می‌گیرد. اقتصاددانان معتقدند که این افزایش احتمالاً ناشی از عجله شرکت‌ها برای ثبت سفارش پیش از اعمال تعرفه‌های پیش‌بینی شده است و بنابراین، احتمال ادامه این روند پایین است. پولیتیکو گزارش داد که شاخص اعتماد مصرف‌کننده در آمریکا بیشترین کاهش ماهانه خود از آگوست ۲۰۲۱ را ثبت کرده و به ۷۲.۳ رسیده است که زیر سطحی است که معمولاً نشانه رکود اقتصادی قریب‌الوقوع محسوب می‌شود.

اروپا

- نرخ تورم فرانسه به پایین‌ترین سطح خود در چهار سال گذشته رسید و در ماه فوریه با افزایش ۰.۹٪ سالانه گزارش شد که نسبت به ۱.۸٪ سالانه در ژانویه کاهش یافته است. کاهش قیمت انرژی عامل اصلی کاهش تورم بود، اما قیمت خدمات نیز کاهش یافت. این اولین بار از سپتامبر ۲۰۲۴ است که تورم سالانه فرانسه کاهش می‌یابد و همچنین شش ماه متوالی را نشان می‌دهد که تورم فرانسه کمتر از هدف ۲٪ بانک مرکزی اروپا بوده است.

- بلومبرگ گزارش داد که تورم آلمان در فوریه بدون تغییر باقی ماند و ۲.۸٪ سالانه ثبت شد. بلومبرگ اکونومیکس اظهار داشت: «تورم اصلی آلمان بالاتر از انتظار بود. اما یک خبر خوب برای سیاست‌گذاران بانک مرکزی اروپا وجود دارد - این میزان احتمالاً به دلیل افزایش قیمت مواد غذایی بوده است. این نشان می‌دهد که تورم هسته در بزرگ‌ترین اقتصاد اروپا پس از افزایش قابل توجه در ابتدای سال، تا حدودی کاهش یافته است. ما انتظار داریم که روند کاهش تورم در ماه‌های آینده ادامه یابد».

- وال استریت ژورنال گزارش داده است که نرخ بیکاری آلمان در فوریه ثابت ماند و در سطح ۶.۲٪ مانند ژانویه باقی ماند. با این حال، تعداد درخواست‌های بیکاری در فوریه ۵,۰۰۰ نفر افزایش یافت که کمتر از ۱۱,۰۰۰ درخواست بیکاری ثبت شده در ژانویه بود. تعداد کل فرصت‌های شغلی ثبت شده به ۶۳۹,۰۰۰ مورد رسید که نسبت به سال گذشته ۶۷,۰۰۰ مورد کاهش داشته است. اقتصاد آلمان در سه‌ماهه چهارم ۲۰۲۴ به میزان ۰.۲٪ نسبت به سه‌ماهه قبل کوچک شد و تولید ناخالص داخلی این کشور در کل سال ۲۰۲۴ نیز ۰.۲٪ نسبت به سال قبل کاهش یافت. تعرفه‌های وارداتی پیشنهادی رئیس‌جمهور آمریکا، دونالد ترامپ، می‌تواند به طور نامتناسبی بر اقتصاد صادرات محور آلمان تأثیر منفی بگذارد.

چین

- ترامپ برنامه‌هایی را برای اعمال ۱۰٪ تعرفه اضافی بر واردات چین اعلام کرد که به گفته او، پاسخی به نقش چین در تجارت فنتانیل است. ترامپ درباره تعرفه‌های چین گفت: «۱۰ درصد به علاوه ۱۰ درصد». چین پس از اعمال اولین مرحله از تعرفه‌های ۱۰ درصدی، تعرفه‌های تلافی جویانه‌ای را علیه آمریکا وضع کرد و انتظار می‌رود با اعمال دور جدید این تعرفه‌ها، اقدامات تلافی جویانه بیشتری اتخاذ کند. فنتانیل که عمدتاً در مکزیک با استفاده از مواد اولیه چینی تولید می‌شود، روزانه تقریباً ۲۴۰ نفر را در آمریکا به کام مرگ می‌کشد. با این حال، تعداد مرگومیر ناشی از مصرف بیش از حد در سال منتهی به سپتامبر ۲۰۲۴، با کاهش ۲۴٪ نسبت به سال قبل، به ۸۶,۹۰۰ نفر رسید که این کاهش عمدتاً به دلیل افت ۳۱٪ در مرگ‌های مرتبط با مواد افیونی مصنوعی از جمله فنتانیل بوده است. بر اساس گزارش Gavekal Dragonomics، میانگین نرخ تعرفه بر واردات چین به آمریکا از ۱۴.۵٪ در سال ۲۰۲۳ به ۲۴.۵٪ افزایش یافته است.

- وال استریت ژورنال گزارش داد که تولیدکنندگان چینی استراتژی‌های خود را برای دورزدن تعرفه‌های جدید آمریکا تسریع کرده‌اند. بسیاری از تولیدکنندگان چینی در حال برنامه‌ریزی برای احداث کارخانه‌هایی در سایر کشورها، به‌ویژه در جنوب شرقی آسیا، یا همکاری با شرکای خارجی هستند. اگرچه سهم چین از واردات آمریکا کاهش یافته است، اما مزاد تجاری جهانی این کشور رشد کرده و کسری تجاری کلی آمریکا افزایش یافته است. تحلیلگران معتقدند که دلیل این امر، انتقال تولید کالاهایی است که پیش‌تر از چین به آمریکا صادر می‌شدند و اکنون در کشورهای دیگر تولید شده و به آمریکا صادر می‌شوند.

اقتصادهای منطقه (جهت مشاهده جزئیات هر خبر بر روی عنوان آن کلیک نمایید)

عراق به دنبال جایگزین‌های گازی پس از تحریم‌های آمریکا علیه ایران

به گفته معاون وزیر نفت عراق، این کشور در حال بررسی واردات گاز طبیعی از قطر و الجزایر است، پس از آنکه ایالات متحده معافیت خرید گاز از ایران را لغو کرد. به نقل از ایشان، به دلیل تحریم‌های آمریکا، عراق دیگر نمی‌تواند؛ مانند سال‌های گذشته از ایران گاز وارد کند. وی همچنین اشاره کرد که توافق با ترکمنستان نیز عملی نیست، زیرا گاز این کشور باید از طریق ایران منتقل شود. معاون وزیر نفت همچنین اعلام کرد که نخست‌وزیر عراق با افزایش عرضه گاز به اقلیم کردستان موافقت کرده است. عراق طی سال‌های اخیر سرمایه‌گذاری‌های گسترده‌ای در بخش گاز انجام داده است تا به خودکفایی برسد. از سال ۲۰۲۰، عراق یک طرح ۱۰ میلیارد دلاری برای سرمایه‌گذاری در گاز راه‌اندازی کرده که انتظار می‌رود تا سال ۲۰۳۰ حدود ۳۰ میلیارد دلار درآمد ایجاد کند.

وزارت دارایی ترکیه بسته حمایتی جدیدی برای افزایش صادرات رکوردشکن معرفی کرد

وزارت خزانه‌داری و دارایی ترکیه بسته حمایتی جدیدی را برای صادرکنندگان این کشور معرفی کرده که شامل سقف ضمانتی ۴۱ میلیارد لیر ترکیه (۱.۱۲ میلیارد دلار) است. این طرح جدید پیش‌بینی می‌شود که حجمی معادل ۵۰ میلیارد لیر وام برای صادرکنندگان ایجاد کند. در راستای کاهش فشار تعهدات ارزی صادرکنندگان، نرخ تبدیل اجباری درآمدهای ارزی به لیر ترکیه از ۳۰٪ به ۲۵٪ کاهش یافته است. پیش‌تر، صادرکنندگان موظف بودند بخشی از درآمدهای ارزی خود را به بانک مرکزی بفروشند. همچنین، طبق مقررات جدید این وزارتخانه، پرداخت تعهدات مربوط به قراردادهای فروش اوراق بهادار (به‌جز قراردادهای فروش خودرو) اکنون می‌تواند به ارز خارجی یا به‌صورت شاخص‌شده به نرخ ارز انجام شود. علاوه بر این، معافیت مالیاتی درآمدهای صادرات خدمات از ۵۰٪ به ۸۰٪ افزایش یافته است. طبق گزارش مؤسسه آمار ترکیه و مجمع صادرکنندگان ترکیه، صادرات این کشور در سال ۲۰۲۴ به رکورد ۲۶۱.۸۵ میلیارد دلار رسید.

مرکز مالی بین‌المللی ابوظبی در سال ۲۰۲۴ رشد بی‌سابقه‌ای را تجربه کرد

مرکز مالی بین‌المللی ابوظبی (ADGM) در سال ۲۰۲۴ رشد چشمگیری را تجربه کرد. دارایی‌های تحت مدیریت این مرکز با افزایش ۲۴۵ درصدی همراه بود که جایگاه ابوظبی را به‌عنوان «پایتخت سرمایه» بیش‌ازپیش تثبیت کرد. این رشد حاصل دستاوردهای مالی قابل توجه، پیشرفت‌های نظارتی و تکمیل موفقیت‌آمیز مرحله انتقال پس از گسترش این مرکز به جزیره الرئیم بود. در سال ۲۰۲۴، میزان دارایی‌های تحت مدیریت در ADGM افزایش بی‌سابقه ۲۴۵ درصدی را تجربه کرد، درحالی‌که این رشد در سال ۲۰۲۳ تنها ۳۵ درصد بود. تا پایان سال ۲۰۲۴، ADGM میزبان ۱۳۴ شرکت مدیریت دارایی و صندوق‌های سرمایه‌گذاری بود که بر ۱۶۶ صندوق نظارت داشتند. رشد چشمگیر این بخش با ورود مجوزهای جدید تقویت شد و بسیاری از شرکت‌های بزرگ بین‌المللی، ADGM را به‌عنوان پایگاه منطقه‌ای خود انتخاب کردند. برخی از برجسته‌ترین شرکت‌های مالی که در سال ۲۰۲۴ وارد ADGM شدند، شامل بلک‌راک، پولن کپیتال، پی‌جی‌آی‌ام، نویین، جنرال آتلانتیک، لون استار فاندز، اینوست‌اینداستریال، مارشال ویس، AXA IM، ایفل اینوستمنت، جی‌کیوجی پارتنرز، مورگان استنلی و دیگران هستند.

اقتصاد ایران

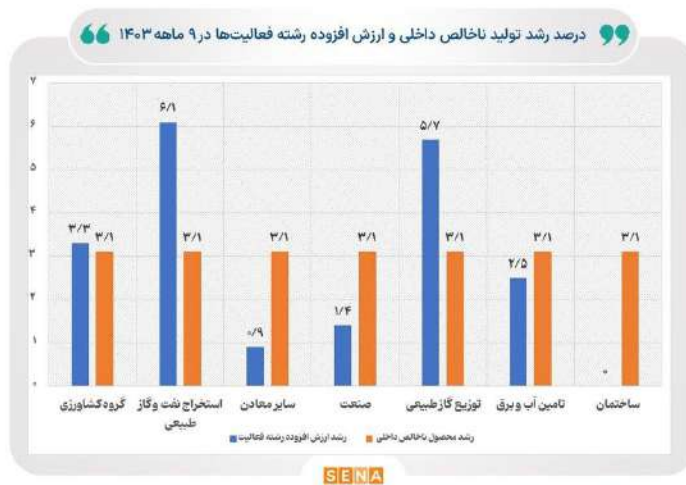
خالص ارزش خرید صندوق‌های طلا در طول امسال ۴۱.۵ همت بود

بررسی عملکرد معاملاتی سهامداران حقیقی نشان می‌دهد؛ این گروه از سرمایه‌گذاران، ابتدای امسال تا هفته اول اسفندماه بیش‌ترین اقبال را به صندوق‌های سرمایه‌گذاری کلایی با پشتوانه طلا داشته‌اند؛ خالص ارزش خرید سهامداران حقیقی در این نوع از صندوق‌های سرمایه‌گذاری، در مدت یادشده، به ۴۱.۵ همت رسیده است. به گزارش سنا، صندوق‌های سرمایه‌گذاری کلایی با پشتوانه طلا رتبه اول و صندوق‌های سرمایه‌گذاری در اوراق با درآمد ثابت (قابل‌معامله) رتبه دوم را از نظر اقبال سهامداران حقیقی کسب کرده و ارزش تجمعی خالص

خرید سهامداران حقیقی در این نوع صندوق‌ها ۳۴.۲ همت بوده است. افزون بر این، صندوق‌های سرمایه‌گذاری اهرمی و بخشی (از نوع سهامی) در رتبه سوم و چهارم اقبال سهامداران حقیقی قرار می‌گیرند که نشان می‌دهد این ابزارها نیز توانسته‌اند گزینه جذابی برای افراد مایل به پذیرش ریسک در بخشی از فعالیت سرمایه‌گذاری‌شان باشند.

رشد ۳.۱ درصدی محصول ناخالص داخلی با نفت در ۹ ماه امسال

آخرین برآورد مرکز آمار ایران از محصول ناخالص داخلی به قیمت ثابت سال ۱۴۰۰، نشان از رشد ۳.۱ درصدی محصول ناخالص داخلی با نفت (به قیمت پایه) و ۲.۲ درصدی محصول ناخالص داخلی بدون نفت (به قیمت پایه) در ۹ ماهه سال ۱۴۰۳ دارد. به گزارش سنا، بر اساس آخرین نتایج حساب‌های ملی فصلی مرکز آمار ایران، محصول ناخالص داخلی (GDP) به قیمت ثابت سال ۱۴۰۰، در ۹ ماه سال ۱۴۰۳ به رقم ۷۵,۲۹۱ هزار میلیارد ریال با نفت و ۵۷,۳۳۰ هزار میلیارد ریال بدون احتساب نفت

رسیده است. درحالی‌که رقم مذکور در مدت مشابه سال قبل با نفت ۷۳,۰۲۷ هزار میلیارد ریال و بدون نفت ۵۶,۱۰۶ هزار میلیارد ریال بوده که نشان از رشد ۳.۱ درصدی محصول ناخالص داخلی با نفت (به قیمت پایه) و ۲.۲ درصدی محصول ناخالص داخلی بدون نفت (به قیمت پایه) در نهم‌ماه سال ۱۴۰۳ دارد.

تجارت خارجی کشور در ۱۱ ماهه امسال به ۱۱۷ میلیارد دلار رسید

تجارت خارجی غیرنفتی کشور در ۱۱ ماهه سال جاری با ۱۱.۲ درصد افزایش به رقم ۱۱۷ میلیارد دلار رسید. به گزارش شادا، معاون وزیر اقتصاد و رئیس کل گمرک ایران با اعلام این خبر افزود: میزان وزنی تجارت خارجی غیرنفتی کشور در این مدت ۱۷۶ میلیون و ۱۰۲ هزار تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۹.۲ درصد افزایش نشان می‌دهد. به نقل از ایشان، از مجموع تجارت غیرنفتی کشور ۵۳ میلیارد و ۳۷۶ میلیون دلار به صادرات غیرنفتی (بدون احتساب صادرات نفت برق خدمات فنی مهندسی و صادرات از محل تجارت چمدانی) و ۶۳ میلیارد و ۶۰۶ میلیون دلار به واردات اختصاص داشته است که این میزان نسبت به مدت مشابه سال قبل به ترتیب ۱۹ درصد و ۵.۶ درصد افزایش داشته است. وی در خصوص میزان وزنی صادرات غیرنفتی و واردات در ۱۱ ماهه سال جاری افزود: در این مدت ۱۴۱ میلیون تن کالا از کشور صادر و ۳۵ میلیون تن کالا وارد کشور شده است. به گفته وی، امارات متحده عربی با ۱۹.۱ میلیارد دلار، چین با ۱۶.۶ میلیارد دلار، ترکیه با ۱۱.۱ میلیارد دلار، آلمان با ۲.۱ میلیارد دلار، هند با ۱.۴ میلیارد دلار، فدراسیون روسیه با ۱.۲ میلیارد دلار و هنگ کنگ با ۱.۲ میلیارد دلار ۷ کشور عمده طرف معامله واردات کشورمان در ۱۱ ماهه امسال بوده‌اند.

تصویب بسته حمایتی دولت از صنایع برای جبران آثار ناشی از قطعی گاز و برق

سخنگوی دولت گفت: به پیشنهاد مشترک وزارت صنعت، معدن و تجارت؛ وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی؛ سازمان برنامه‌بودجه کشور و بانک مرکزی بسته حمایتی با هدف کاهش برخی آثار ناشی از قطع گاز و برق واحدهای تولیدی در جلسه هیئت دولت تصویب شد. فاطمه مهاجرانی با اعلام این خبر افزود: بر اساس این مصوبه بخشی از تسهیلات بانکی دریافتی واحدهای تولیدی تا شش ماه امسال تصویب می‌شود. همچنین مالیات واحدهای تولیدی آسیب‌دیده با تأیید وزارت صمت تا سه ماه امهال یا تقسیط می‌شود. وی ادامه داد: هم چنین مقرر شد واحدهای بدهکار به سازمان تأمین اجتماعی به علل ناشی از قطعی گاز و برق به میزان پرداختی به سازمان تأمین اجتماعی از طرف بانک رفاه اوراق سپرده خاص دریافت کنند. به گفته سخنگوی دولت کارگروهی هم متشکل از وزارتخانه‌های مربوط مسئول برنامه‌ریزی‌های لازم برای تأمین گاز و برق صنایع بزرگ در سال آینده شدند.

قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات در بانک‌ها اجرایی شود

بانک مرکزی طی بخشنامه‌ای بر ضرورت اجرایی‌شدن کامل «قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات» در شبکه بانکی تأکید کرد. این قانون که مصوب سال ۱۳۸۷ مجلس شورای اسلامی است، حق دسترسی مردم به اطلاعاتی که شخصی و محرمانه نیست از جمله اطلاعات مربوط به عملکرد شبکه بانکی کشور، سیاست‌های مالی، تسهیلات، بخشنامه‌ای و... را مجاز دانسته است. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، پیرو بخش‌نامه شماره ۰۲/۵۹۷۹۱ مورخ ۱۴۰۲/۳/۱۷ این بانک پیرامون قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات و نیز قانون ارتقای سلامت اداری و مقابله با فساد، «قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات» مصوب سال ۱۳۸۷ مجلس شورای اسلامی، حق دسترسی مردم به اطلاعاتی که شخصی و محرمانه نیست را مجاز دانسته که از جمله این اطلاعات می‌توان به اطلاعات مربوط به عملکرد شبکه بانکی کشور، سیاست‌های مالی، تسهیلات، بخشنامه‌ای و... اشاره نمود.

انرژی

- برآورد دولت آمریکا برای تولید جهانی نفت خام در سال ۲۰۲۵ حدود یک میلیون بشکه در روز کاهش یافته است. باین حال، تولید مایعات گازی طبیعی (NGL) که محصول جانبی تولید گاز است، تقریباً به همان میزان، یعنی یک میلیون بشکه در روز، افزایش یافته است. این تغییر در عرضه هیدروکربن‌ها در حال بازتعریف بازار نفت است. مایعات گازی طبیعی در پالایشگاه‌ها پردازش نمی‌شوند، بلکه عمدتاً در پتروشیمی‌ها برای تولید پلاستیک فرآوری می‌شوند. بیشتر این فرآوری در چین انجام می‌شود. چین سرمایه‌گذاری‌های عظیمی در توسعه صنایع پتروشیمی انجام داده است و این امر باعث افزایش تقاضا برای NGL شده است. عرضه NGL از آمریکا به چین در سال‌های اخیر بزرگ‌ترین عامل رشد تقاضای نفت بوده است. هری چیلیگوریان، رئیس تحقیقات گروه اونیکس کپیتال، گفت: «درحالی‌که برآوردهای رشد عرضه نفت خام محافظه‌کارانه‌تر شده است، پیش‌بینی‌های مربوط به NGLها مورد بازبینی قرار گرفته‌اند. با انقلاب شیل، شاهد رشد قوی در تولید NGLهایی مانند پروپان بودیم و وقتی بازاری مانند چین وجود دارد، منطقی است که تولید را به حداکثر برسانیم».

- بلومبرگ گزارش داد که صنایع اروپایی با سال‌ها عدم اطمینان در مورد قیمت گاز و هزینه‌های انرژی روبه‌رو هستند. باوجود پیش‌بینی کاهش قیمت گاز طبیعی اروپا، انتظار می‌رود که این قیمت‌ها در سال ۲۰۲۹ همچنان دو برابر قیمت گاز طبیعی در آمریکا باقی بماند. بثاتا یاورچیک، اقتصاددان ارشد بانک اروپایی بازسازی و توسعه، گفت: «ما وارد دوره‌ای از عدم اطمینان دائمی و شدید شده‌ایم. این وضعیت، برنامه‌ریزی برای شرکت‌های سرمایه‌بر را بسیار دشوار می‌کند». وی از دولت‌های اروپایی خواست تا سیاست‌های اقلیمی خود را ادامه دهند و افزود: «وقتی شروع به تعویق یا تغییر سیاست‌ها می‌کنید، اعتبار آنها را تضعیف می‌کنید. این امر برنامه‌ریزی برای شرکت‌ها را دشوارتر می‌کند».

- چین از توربین‌های بادی ۲۵ مگاواتی رکوردشکن رونمایی کرد. شرکت دونگ‌فانگ الکتریک چین از یک توربین بادی ۲۶ مگاواتی فراساحلی رونمایی کرده است که از نظر ظرفیت و اندازه، بزرگ‌ترین توربین بادی جهان محسوب می‌شود. شرکت دونگ‌فانگ الکتریک اعلام کرده که این توربین دارای قطر چرخ پره‌ای بیش از ۳۱۰ متر است. هر یک از این توربین‌های غول‌پیکر قادر است سالانه ۱۰۰ گیگاوات ساعت برق تولید کند، در صورتی‌که میانگین سرعت باد ۱۰ متر بر ثانیه باشد که این میزان برق می‌تواند نیاز ۵۵,۰۰۰ خانه را تأمین کند. سال گذشته، فروش و سرمایه‌گذاری چین در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر به رکورد ۱۳,۶ تریلیون یوان (۱,۹ تریلیون دلار) رسید که از کل تأمین مالی جهانی سوخت‌های فسیلی (۱,۱۲ تریلیون دلار) فراتر رفت. ظرفیت نصب‌شده انرژی‌های تجدیدپذیر چین، از جمله باد و خورشید، به ۱,۴۱۰ گیگاوات رسید که از ظرفیت زغال‌سنگ فراتر رفت. چین به‌ویژه در تولید پنل‌های خورشیدی برتری دارد، زیرا ۱۰ برابر اروپا در زنجیره تأمین سلول‌های خورشیدی سرمایه‌گذاری کرده و حدود ۹۵٪ از بازار پلی‌سیلیکون و ویفرهای خورشیدی جهان را در اختیار دارد. باین حال، چین در انرژی بادی نیز به همان اندازه مسلط است و تقریباً نیمی از توربین‌های بادی فراساحلی جهان را در اختیار دارد، با ظرفیت ۲۶ گیگاوات از مجموع ۵۴ گیگاوات جهانی. از این رو، جای تعجب نیست که بزرگ‌ترین اقتصاد آسیا نیز خانه‌ای برای برخی از پیشرفته‌ترین پروژه‌های مهندسی انرژی تجدیدپذیر باشد. این توربین برای مناطقی با سرعت باد ۸ متر بر ثانیه و بالاتر طراحی شده است. هر یک از این توربین‌ها می‌تواند مصرف استاندارد زغال‌سنگ را تا ۳۰,۰۰۰ تن کاهش داده و انتشار CO₂ را تا ۸۰,۰۰۰ تن در سال کاهش دهد. توربین‌های بادی فراساحلی را می‌توان در مناطق دور از ساحل نصب کرد، جایی که بادهای قوی‌تر هستند، و در نتیجه، یک راه‌حل ایدئال برای انرژی پاک محسوب می‌شوند که نیازی به استفاده از زمین‌های ارزشمند ندارد.

کامودیتی‌ها

- بازار فولاد مملو از گمانه‌زنی‌هایی است که چین قصد دارد صنعت فولاد را ملزم به کاهش ظرفیت تولید به میزان ۵۰ میلیون تن کند. انتظار می‌رود این اعلامیه در هفته منتهی به ۳ مارس منتشر شود. چین، به‌عنوان بزرگ‌ترین بازار فولاد جهان، با رکود در صنعت ساخت‌وساز و افزایش سیاست‌های تجاری و تعرفه‌ای برای محدود کردن واردات فولاد دست‌وپنجه نرم می‌کند. تقاضای داخلی برای فولاد در چین طی چهار سال گذشته روندی نزولی داشته است.

- شرکت نیپون استیل قصد دارد نشست‌هایی با مقامات دولت آمریکا برگزار کند تا درباره برنامه خرید U.S. Steel گفتگو کند. این اقدام پس از آن انجام می‌شود که پیشنهاد خرید این شرکت در ژانویه توسط رئیس‌جمهور سابق بایدن به دلایل امنیت ملی مسدود شد. ترامپ اخیراً از توافقی جدید حمایت کرده که به نیپون استیل اجازه می‌دهد در U.S. Steel سرمایه‌گذاری کند؛ اما مالکیت کامل آن را در اختیار نداشته باشد. مدیر اجرایی نیپون استیل، تاداشی ایما، گفت: «زمان آن رسیده که با دولت آمریکا گفتگو کنیم تا ببینیم چه اقداماتی می‌توان انجام داد تا رئیس‌جمهور با این معامله موافقت کند».

- رویترز گزارش داده است که قیمت آتی سنگ‌آهن در طول ماه فوریه کاهش یافته است. قرارداد سنگ‌آهن ماه مه در بورس کالای دالیان با کاهش ۰.۹۳٪/ماهانه به ۱۱۰.۰۷ دلار در هر تن رسید. همچنین، قرارداد آتی سنگ‌آهن ماه مارس در بورس سنگاپور نیز در ماه فوریه ۰.۵۹٪/کاهش یافت و به ۱۰۴.۱۵ دلار در هر تن رسید.

- ویتنام یک تعرفه ضد دامپینگ موقت بر برخی از محصولات فولادی چین اعمال کرده است، درحالی‌که کره جنوبی نیز تعرفه‌های موقتی بر واردات فولاد از چین وضع کرده است.

- شرکت آلکوا (Alcoa) هشدار داد که تعرفه ۲۵٪ ایالات متحده بر واردات آلومینیوم، از جمله از کانادا که قرار است از ۱۲ مارس اجرایی شود، می‌تواند ۱۰۰,۰۰۰ شغل را در آمریکا به خطر بیندازد. مدیرعامل آلکوا، ویلیام اوپلینگر، گفت: «ما به‌وضوح براین اساس که این اقدام برای صنعت آلومینیوم در ایالات متحده و کارگران آمریکایی مضر است، در حال رایزنی با دولت هستیم. ما خواستار معافیت کانادا هستیم که این امر اجازه می‌دهد دو سوم از فلز مصرفی در ایالات متحده همچنان بدون تعرفه وارد کشور شود». برآوردها نشان می‌دهد که صنعت آلومینیوم آمریکا به طور مستقیم ۱۶۵,۰۰۰ نفر را به کار گرفته و ۴۷۰,۰۰۰ نفر به طور غیرمستقیم در این بخش مشغول هستند.

- رویترز گزارش داد که چین از آمریکا خواسته است تحقیقات خود درباره احتمال اعمال تعرفه‌های جدید بر واردات مس را متوقف کند و هشدار داده که در صورت تأثیرگذاری این تعرفه‌ها بر شرکت‌های چینی، اقدامات تلافی‌جویانه انجام خواهد داد. سخنگوی وزارت بازرگانی چین، هه یادونگ، گفت که بررسی امنیت ملی درباره واردات مس «قوانین تجارت چندجانبه را بیشتر تضعیف کرده و ثبات زنجیره‌های تأمین صنعتی جهانی را مختل می‌کند. ادعای اینکه چین از یارانه‌ها و ظرفیت مازاد برای تضعیف رقابت استفاده می‌کند کاملاً بی‌اساس است. ما از طرف آمریکایی می‌خواهیم که تحقیقات خود را در اسرع وقت متوقف کند. اگر ایالات متحده اصرار بر اعمال تعرفه‌ها و سایر اقدامات محدودکننده داشته باشد، چین به طور قاطع اقدامات لازم را برای حفظ حقوق و منافع قانونی خود انجام خواهد داد».

تکنولوژی (جهت مشاهده جزئیات هر خبر بر روی عنوان آن کلیک نمایید)

رگولاتور فضایی هند صندوق ۵۸ میلیون دلاری برای حمایت از استارت‌آپ‌ها راه‌اندازی کرد

مرکز ملی ترویج و مجوزدهی فضایی هند یک صندوق ۵ میلیارد روپیه‌ای (۵۷.۵۸ میلیون دلار) برای کمک به تجاری‌سازی فناوری‌های فضایی در مراحل اولیه و کاهش وابستگی به واردات راه‌اندازی کرد. این اقدام در راستای تلاش هند برای افزایش سهم خود در بازار جهانی صنعت فضایی انجام می‌شود. این صندوق که "صندوق پذیرش فناوری" نام دارد، با هدف تقویت همکاری میان نهادهای دولتی و بخش خصوصی راه‌اندازی شده و قصد دارد هند را به‌عنوان یک شریک قابل‌اعتماد در بازار رقابتی فضا مطرح کند. پوان گوئنکا، رئیس IN-SPACE، در بیانیه‌ای اعلام کرد: «این صندوق حمایت مالی تا سقف ۶۰٪ از هزینه پروژه‌های استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های کوچک و متوسط، و ۴۰٪ برای صنایع بزرگ‌تر را تأمین می‌کند. سقف حداکثر تأمین مالی برای هر پروژه ۲۵۰ میلیون روپیه خواهد بود».

نئوم عربستان و DataVolt توافق‌نامه‌ای برای پروژه ۵ میلیارد دلاری هوش مصنوعی امضا کردند

نئوم، پروژه توسعه شهری و صنعتی در دریای سرخ عربستان سعودی، توافقی با DataVolt برای توسعه یک پروژه هوش مصنوعی با ظرفیت ۱.۵ گیگاوات و بدون انتشار کربن در منطقه صنعتی اکساگون امضا کرده است. این پروژه که به‌عنوان یک مرکز داده یکپارچه فعالیت خواهد کرد، در فاز نخست خود شاهد سرمایه‌گذاری ۵ میلیارد دلاری خواهد بود و قرار است تا سال ۲۰۲۸ عملیاتی شود. این توافق در شرایطی صورت می‌گیرد که عربستان سعودی در رقابت با امارات متحده عربی و قطر تلاش می‌کند به یک مرکز جهانی در حوزه هوش مصنوعی تبدیل شود. تقاضای فزاینده برای هوش مصنوعی مولد که نیازمند قدرت پردازش عظیمی است، این رقابت را تشدید کرده است. سال گذشته، یاسر الرمیان، رئیس صندوق سرمایه‌گذاری عمومی عربستان این کشور را به‌عنوان یک مرکز بالقوه برای فعالیت‌های هوش مصنوعی در خارج از ایالات متحده معرفی کرد و به منابع انرژی و ظرفیت تأمین مالی عربستان اشاره داشت. همچنین در سال گذشته گزارش‌هایی منتشر شد مبنی بر اینکه دولت عربستان در حال برنامه‌ریزی برای ایجاد یک صندوق ۴۰ میلیارد دلاری جهت سرمایه‌گذاری در هوش مصنوعی با مشارکت شرکای خارجی است.

متا در حال مذاکره برای پروژه ۲۰۰ میلیارد دلاری مرکز داده هوش مصنوعی است

شرکت متا پلتفرمز (Meta Platforms) در حال مذاکره برای ساخت یک کمپ مرکز داده جدید به‌منظور توسعه پروژه‌های هوش مصنوعی خود است. هزینه این پروژه ممکن است از ۲۰۰ میلیارد دلار فراتر رود. بر اساس این گزارش، مدیران متا به توسعه‌دهندگان مراکز داده اطلاع داده‌اند که این شرکت در حال بررسی احداث این کمپ در ایالت‌هایی مانند لوئیزیانا، وایومینگ یا تگزاس است. در همین راستا، برخی از مدیران ارشد متا در ماه جاری از سایت‌های بالقوه بازدید کرده‌اند. پس از عرضه ChatGPT توسط OpenAI (با حمایت مایکروسافت) در سال ۲۰۲۲، سرمایه‌گذاری در هوش مصنوعی به‌شدت افزایش یافته است. شرکت‌های متعددی در صنایع مختلف تلاش می‌کنند تا هوش مصنوعی را در محصولات و خدمات خود ادغام کنند. ماه گذشته، مارک زاکربرگ، مدیرعامل متا، اعلام کرد که این شرکت قصد دارد در سال ۲۰۲۵ تا ۶۵ میلیارد دلار برای توسعه زیرساخت‌های هوش مصنوعی خود هزینه کند.

شاخص ESG & CG (جهت مشاهده جزئیات هر خبر بر روی عنوان آن کلیک نمایید)

عقب‌نشینی اتحادیه اروپا از قوانین مالی سبز

تصمیم کمیسیون اروپا برای کاهش قوانین اصلی گزارش‌دهی پایداری، ممکن است تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران درباره محل تخصیص منابع مالی برای دستیابی به اهداف اقلیمی اتحادیه اروپا را دشوارتر کند. از زمان توافق جهانی ۲۰۱۵ برای محدود کردن تغییرات اقلیمی، اروپا در پیشبرد اقتصاد واقعی به سمت انتشار خالص صفر تا سال ۲۰۵۰ پیش‌گام بوده است. این چارچوب نظارتی باعث رشد چشمگیر محصولات مالی جدید در اروپا شده که با اهداف اقلیمی اتحادیه اروپا، از جمله کاهش ۵۵ درصدی انتشار خالص گازهای گلخانه‌ای تا سال ۲۰۳۰، همسو هستند. در مواجهه با فشار فزاینده شرکت‌ها و برخی دولت‌های اتحادیه اروپا برای حمایت از صنایع در بحران، و با توجه به رد سیاست‌های اقلیمی توسط دولت دونالد ترامپ در ایالات متحده، کمیسیون اروپا روز چهارشنبه طرح‌هایی برای کاهش بار گزارش‌دهی شرکت‌ها ارائه داد. اصلاحات پیشنهادی شامل: کاهش تعداد شرکت‌های مشمول گزارش‌دهی داده‌های زیست‌محیطی، کاهش الزامات مربوط به قانون نظارت بر زنجیره تأمین، تعدیل مجازات‌های مربوط به تخلقات و نگرانی‌ها درباره شفافیت و امکان مقایسه عملکرد شرکت‌ها. حامیان این طرح معتقدند که این تغییرات به شرکت‌ها اجازه می‌دهد به جای تمرکز بر روی کاغذبازی، بر کاهش واقعی انتشار گازهای گلخانه‌ای تمرکز کنند. با این حال، منتقدان هشدار داده‌اند که این اقدام، مقایسه عملکرد شرکت‌ها را دشوار می‌کند.

هند به عنوان رهبر جهانی در گذار به انرژی پاک مطرح می‌شود

در جریان هفته انرژی هند ۲۰۲۵ که در فوریه برگزار شد، جامعه جهانی انرژی به پیشرفت‌های چشمگیر این کشور در گذار به انرژی پاک توجه ویژه‌ای داشت. هند در این رویداد استراتژیک، چندین توافق‌نامه و تفاهم‌نامه همکاری را برای تقویت امنیت انرژی، تنوع‌بخشی به منابع تأمین و ارتقای نوآوری در صنعت نفت و گاز امضا کرد. هند اهداف بلندپروازانه‌ای را برای گذار به انرژی پاک تعیین کرده است: دستیابی به انتشار خالص صفر تا سال ۲۰۷۰ و تولید ۵۰۰ گیگاوات ظرفیت انرژی تجدیدپذیر تا سال ۲۰۳۰. این اهداف، رشد بی‌سابقه‌ای را در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر از جمله خورشیدی، بادی، آبی و هیدروژن سبز به همراه داشته است. هند یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان انرژی خورشیدی در جهان محسوب می‌شود. با ابتکاراتی مانند مأموریت ملی خورشیدی و اتحاد بین‌المللی خورشیدی، توسعه این حوزه شتاب گرفته است. این کشور مرز ۱۰۰ گیگاوات ظرفیت نصب‌شده انرژی تجدیدپذیر را پشت سر گذاشته که سهم قابل توجهی از آن مربوط به انرژی خورشیدی است. هند با داشتن ۷۵۰۰ کیلومتر خط ساحلی، ظرفیت عظیمی برای تولید انرژی بادی دارد. ظرفیت فعلی انرژی بادی هند بیش از ۴۰ گیگاوات است و برنامه‌هایی برای گسترش بیشتر آن از طریق مشارکت‌های بین‌المللی در دست اجراست. همچنین هند در حال پیشروی در صنعت هیدروژن سبز است. مأموریت ملی هیدروژن سبز در سال ۲۰۲۳ راه‌اندازی شد تا پایه‌های اقتصاد هیدروژنی را بنا کند. اولین اتوبوس با پیل سوختی هیدروژنی در دهلی‌نو به بهره‌برداری رسیده و نمادی از پیشرفت هند در این زمینه است. هفته انرژی هند ۲۰۲۵ نه تنها دستاوردهای این کشور را نمایش می‌دهد، بلکه نقش رهبری آن در تحول جهانی انرژی را نیز تقویت می‌کند.

^۱ این شاخص از ترکیب سه حرف اول کلمات محیط زیست (Environment)، دغدغه‌های اجتماعی (Social) و حاکمیت شرکتی (Governance) ساخته شده است.